

81.

1979, 6. března – Sdělení VONS č. 81 „Hlavní líčení v trestní věci proti Vojtěchu Srnovi a Miloslavu Šváčkovi odročeno na neurčito“ o zahájení hlavního líčení s Vojtěchem Srnou a Miloslavem Šváčkem u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí obžalovanými z trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi, resp. pro pomoc k tomuto trestnému činu.

Dne 22. 2. 1979 bylo u Okresního soudu v Ústí nad Orlicí zahájeno hlavní líčení v trestní věci proti páteru Vojtěchu Srnovi a Miloslavu Šváčkovi, stíhanými obžalobou okresního prokurátora JUDr. Josefa Lokvence pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi resp. pro pomoc k tomuto trestnému činu (§ 178 tr. z.).

V průběhu hlavního líčení bylo vyslechnuto deset svědků, kteří potvrzovali výpovědi obžalovaných a uváděli skutečnosti, které by soud měl hodnotit jako okolnosti hovořící ve prospěch obžalovaných. Z jejich výpovědí před soudem vyplynulo, že vyšetřovatelé, kteří vyslyšali svědky v přípravném řízení, nepostupovali vždy podle zákona. Prokurátor podal návrh, aby soud vyslechl vyšetřovatele, kteří měli údajně vyvíjet nátlak na svědky. Soud nato odročil hlavní líčení na neurčito.¹ Oba obžalovaní jsou na svobodě.

Jak jsme již oznámili (viz naše sdělení č. 31 a 79)², spatřuje prokurátor trestný čin Vojtěch Srny v tom, že tento katolický kněz v červenci 1977 v esperantském táboře v Herborticích, okres Ústí nad Orlicí sloužil mši, resp. ji koncelebroval s polským duchovním Zielonkou, ačkoliv měl státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti pouze pro svoji farnost ve Svatoslavi, okres Brno-venkov. (Tento státní souhlas páter Srna mezitím ztratil a pracuje nyní jako topič.) Trestná činnost Miloslava Šváčka měla podle prokurátora spočívat v pomoci k jednání pátera Srny, mj. v překladu mše z esperanta do češtiny.³

Vyšetřování bylo zahájeno ještě před skončením tábora dne 21. 7. 1977. Příklad a zvláště probíhající soudní řízení vyvolal

pozornost i v zahraničí. Tak např. rakouský právník dr. Adolf Halbedl poslal dne 15. února 1979 Okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí protestní dopis.⁴ Na mezinárodní aspekty celé aféry upozorňuje i Miloslav Šváček, který uvádí, že byl při svém jednání, za něž je nyní stíhán, veden snahou zabránit poškození pověsti čs. státu v cizině, a proto respektoval výkon duchovenské činnosti pátera Zielonky.⁵ Adolf Halbedl a Miloslav Šváček se dovolávají platnosti Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Případ pátera Srny a Miloslava Šváčka vzbudil zaslouženou pozornost v katolické církvi v Polsku a ve Vatikáně.

Trestní stíhání Vojtěch Srny a Miloslava Šváčka považujeme nejen za flagrantní porušení lidských práv a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, ale i za naprosto protiústavní postup justičních orgánů. Toto trestní stíhání je příkladnou ukázkou zneužití trestního zákona.

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 3, s. 11.

POZNÁMKY

¹ Viz protokol o hlavním líčení uložený in: OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Miloslava Šváčka a Vojtěcha Srny (spis. zn. 1 T 29/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 2 Rt 75/91. K protokolu je přiložen text obhajoby přednesený při soudním jednání M. Šváčkem, text je uložen též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 283, sign. II/2, kart. 44.

² Dokumenty č. 31 a 79. K případu viz dále sdělení VONS č. 101, 105 a 110, dokumenty č. 101, 105 a 110.

³ Miloslav Šváček ve své obhajobě uvádí: „Na závěr mé obhajoby opět prohlašuji: Necítím se vinen! Tak zvaná ‚nezákonná činnost‘ v táboře, z které nás obžaloba obviňuje, je plně v souladu se zákonnou vyhláškou č. 120 ze dne 13. října 1976 – o Mezinárodním paktu o občanských a politických právech.

Z textu vyhlášky č. 120/1976 čl. 18: ‚Každý má právo ... projevovat své náboženství nebo víru sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou, zachováváním obřadů a vyučováním.‘ Konec citátu.

Z toho vyplývá, že je bezpředmětné, aby se soud zabýval otázkou, zda mše polského kněze byly ‚soukromě nebo veřejně‘ slouženy, zda byl při nich ‚sám nebo společně s jinými‘.

Výkon občanských práv a svobod nemůže být vázán na souhlas státního úředníka.

Navrhuji, aby soud pro nedostatek důkazů a s přihlédnutím k vyhlášce č. 120/1976 čl. 18 odst. 1 a 2, čl. 5 a čl. 2 odst. 1 a 2 téže vyhlášky, vyslovil rozsudek zproštění obžaloby.“ Viz OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Miloslava Šváčka a Vojtěcha Srny (spis. zn. 1 T 29/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 2 Rt 75/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 283, sign. II/2, kart. 44.

⁴ Dopis Adolfa Halbedla z 15. 2. 1979 je uložen in: OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Miloslava Šváčka a Vojtěcha Srny (spis. zn. 1 T 29/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 2 Rt 75/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 283, sign. IV/1, kart. 44.

⁵ Dne 14. 2. 1979 žádal Šváček církevní oddělení ONV Ústí nad Orlicí o dodatečné udělení státního souhlasu pro polského kněze Józefa Zielonku na dny 11.–22. 7. 1977. Jeho žádosti nebylo nevyhověno. OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Miloslava Šváčka a Vojtěcha Srny (spis. zn. 1 T 29/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 2 Rt 75/91.

Dne 4. 3. 1979 žádal Šváček opětovně okresního tajemníka pro věci církevní ONV Ústí nad Orlicí Josefa Votřela o dodatečné udělení státního souhlasu pro polského kněze Józefa Zielonku. Odvolával se na svou povinnost danou Oběžníkem Apoštolské administratury pražské diecéze č. 4 z 18. 4. 1972, z níž citoval: „*Přijde-li nějaká návštěva bez ohlášení jako turista (např. duchovní z NDR), může celebrovat nebo koncelebrovat, nikoliv však bez předchozího projednání kázat nebo veřejně vystupovat. Doporučujeme i takovou návštěvu pro evidenci ohlásit p. OCT [Okresnímu církevnímu tajemníkovi].*

Páter Josef Zielonka celebrouval, ale nekázal. Měl jsem doporučeno tuto návštěvu Vám hlásit. Já jsem chtěl s Vámi po táboření osobně jednat. Tento úmysl jste Vy sám osobně zmařil tím, že jste si pro zprávu přišel do tábora, který nebyl církevním zařízením. Po zjištění, že jste si přál, abych svůj původní úmysl vykonal, ochotně jsem splnil Vaše přání.“ OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Miloslava Šváčka a Vojtěcha Srny (spis. zn. 1 T 29/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 2 Rt 75/91.